

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ХЕМИКАЛИЈАМА

Члан 1.

У Закону о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 93/12), у члану 4. став 5. тачка 5) мења се и гласи:

„5) лекове који се користе у хуманој и ветеринарској медицини;”.

Члан 2.

У члану 5. реч: „средствима” замењује се речју: „производима”.

Члан 3.

У члану 6. став 1. у тачки 7) после речи: „за обављање делатности промета” бришу се речи: „и дозволе за коришћење”.

Тачка 16) мења се и гласи:

„16) пружа информације и стручна упутства привредним субјектима, јединицама локалне самоуправе и инспекторима за спровођење закона у области управљања хемикалијама и биоцидним производима, као и да даје стручну оцену о својствима и намени одређених хемикалија;”.

Члан 4.

У члану 27. став 2. после речи: „дужан је да” додају се речи: „у року од 45 дана;”.

Члан 5.

У члану 30. после става 4. додаје се нови став 5. који гласи:

„Произвођач, увозник или даљи корисник плаћа таксу за стручну процену оправданости употребе алтернативног хемијског назива.”

Досадашњи став 5. постаје став 6.

Члан 6.

У члану 41. после става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Произвођач, увозник или даљи корисник плаћа таксу за упис хемикалија у Регистар хемикалија.”

Члан 7.

После члана 47. додаје се нови члан 48. који гласи:

„Члан 48.

Произвођач, увозник или даљи корисник плаћа таксу за стављање у промет супстанци које изазивају забринутост.”

Члан 8.

После члана 60. додаје се нови члан 61. који гласи:

„Члан 61.

Извозник плаћа таксу за процену података које доставља ради спровођења поступка претходног обавештења и РИС поступка.”

Члан 9.

У члану 67. после става 6. додаје се став 7. који гласи:

„Увозник, произвођач, односно даљи корисник или дистрибутер који није увозник, произвођач, односно даљи корисник плаћа таксу за издавање дозволе за обављање делатности промета нарочито опасних хемикалија, а физичко лице плаћа таксу за издавање дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија.”

Члан 10.

У члану 68. после става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Увозник, произвођач, односно даљи корисник или дистрибутер који није увозник, произвођач, односно даљи корисник плаћа таксу за продужење дозволе за обављање делатности промета нарочито опасних хемикалија, а физичко лице плаћа таксу за продужење дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија.”

Члан 11.

У члану 76. после става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Произвођач детергента плаћа таксу за процену техничког досијеа о сурфактанту.”

Члан 12.

После члана 81. додаје се нова глава Ха и члан 81а, који гласе:

„Ха ТАКСЕ

Члан 81а

Висину таксе, обвезнике плаћања, као и начин плаћања таксе из члана 30. став 5, члана 48, члана 61, члана 67. став 7, члана 68. став 5. и члана 76. став 2. овог закона утврђује Влада на предлог министарства надлежног за заштиту животне средине.

Приход од такси прописаних овим законом припада буџету Републике Србије.”

Члан 13.

У члану 86. додају се нови ст. 3, 4. и 5. који гласе:

„Инспектор за заштиту животне средине врши инспекцијски надзор над спровођењем мера управљања хемикалијама од стране произвођача и даљих корисника хемикалија, као и хемикалијама које увозници увозе за сопствене потребе ради коришћења у индустријске и/или професионалне сврхе.

Санитарни инспектор врши инспекцијски надзор над детергентима које увозници, дистрибутери и произвођачи стављају у промет.

Тржишни инспектор врши инспекцијски надзор над хемикалијама које увозници и дистрибутери стављају у промет (велепродаја и малопродаја), осим хемикалија које увозници увозе за сопствене потребе ради коришћења у индустријске и/или професионалне сврхе и детергената које увозници и произвођачи стављају у промет.”

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 6. и 7.

Члан 14.

Члан 88. мења се и гласи:

„Министарства из члана 86. став 2. овог закона споразумом образују, у складу са прописима којима се уређује државна управа, заједничко тело ради: планирања, праћења, усклађивања и предузимања заједничких мера и активности за спровођење овог закона, међусобне сарадње, укључујући инспекцијски надзор и обуку надлежних инспекција, у складу са овим законом.

Споразумом из става 1. овог члана уређују се и питања планирања и програмирања мера и активности у вршењу надзора над спровођењем овог закона.”

Члан 15.

У члану 89. став 3. речи: „финансијским планом министарства надлежног за заштиту животне средине за хемикалије” замењују се речима: „буџетом Републике Србије”.

Члан 16.

У члану 91. став 1. тачка 16) мења се и гласи:

„16) нареди да се хемикалија за коју је прописана обавеза уписа у Регистар хемикалија пријави у одређеном року, односно да се сваке наредне године у прописаном року доставе прописани подаци; ”.

После тачке 24) додаје се тачка 24а) која гласи:

„24а) нареди снабдевачу да прибави од надлежног органа дозволу за обављање делатности промета или коришћења нарочито опасних хемикалија; ”.

У тачки 28) тачка на крају замењује се тачком и запетом и додаје тачка 29) која гласи:

„29) нареди извршење других прописаних обавеза у одређеном року, у складу са законом.”

Члан 17.

У члану 93. додаје се нови став 4. који гласи:

„Жалба из ст. 1, 2. и 3. овог члана подноси се у року од 15 дана од дана пријема решења.”

Досадашњи ст. 4. и 5. постају ст. 5. и 6.

У ставу 6. после речи: „решење” додају се речи: „по жалби”.

Члан 18.

У члану 98. став 1. у тачки 17) тачка на крају замењује се тачком и запетом и додаје се тачка 18) која гласи:

„18) не поступи по решењу инспектора, односно не омогући инспектору обављање инспекцијског надзора (чл. 91. и 94).”

Члан 19.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Основ за доношење овог закона је одредба члана 97. тачка 9. Устава Републике Србије према којој Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређења животне средине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 93/12) увео је нови начин јединственог управљања хемикалијама у Републици Србији. Овакав начин управљања у складу је са прописима Европске уније и њиме се осигурава висок ниво заштите здравља људи и животне средине и побољшава слободан промет хемикалијама са земљама Европске уније и другим земљама. Наиме, систем наплате за управљање хемикалијама од правних лица одавно је успостављен у Европској унији и представља одрживи модел финансирања. Поред тога, на овај начин се спречава да трошкове управљања хемикалијама снесу сви грађани, а за рачун оних који од хемикалија остварују профит. Посебно се мора имати у виду да држава не би била у могућности да одвоји довољно средстава за процену безбедности хемикалија, имајући у виду број хемикалија које се налазе на тржишту.

Разлози за доношење закона састоје се у потреби за:

- Усклађивањем Закона о хемикалијама са другим системским законима којима се уређује буџетски систем тј. Законом о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка и 108/13);
- Обезбеђивањем функционисања буџетског система и система економских инструмената;
- Обезбеђивањем финансирања управљања хемикалијама.

Решења предвиђена Законом о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка и 108/13) упућују на ревизију накнада и такси у посебним законима, укључујући и Закон о хемикалијама. Чланом 17. Закона о буџетском систему прописано је да се таксе могу уводити само законом којим се може прописати њихова висина или се тим законом може дати право одређеном субјекту да утврди њихову висину. Такса се наплаћује за непосредно пружену јавну услугу, односно спроведен поступак или радњу, коју је пружио, односно спровео надлежан субјекат. Висина таксе мора бити примерена трошковима пружања јавне услуге, односно спровођења поступка или радње и мора бити утврђена у апсолутном износу, односно не може бити утврђена као проценат од променљиве основице. Висина таксе утврђује се у текућој години за наредну годину применом методологије коју прописује министар финансија и не може се повећавати током године за ту годину.

Овим законом уводе се таксе за најсложеније поступке који се спроводе на основу Закона о хемикалијама, а за које не постоји економско оправдање да се њихово финансирање падне на терет грађана Републике Србије. Тако, овим законом прописује

се основ за наплату таксе за: процену оправданости захтева за употребу алтернативног хемијског назива, процену података које доставља ради спровођења поступка претходног обавештења и РС поступка, издавање као и за продужење дозволе за обављање делатности промета и дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија и за процену техничког досијеа о сурфактанту, стављање у промет хемикалија које изазивају забринутост.

Циљ доношења овог закона јесте:

1) уређење основа за наплату такси за управљање хемикалијама, како би се сам закон ускладио са прописима којима се уређује буџетски систем, као и са релевантним прописима Европске уније;

2) обезбеђивање услова за ефикасно вршење инспекцијског надзора над управљањем хемикалијама.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У члану 1. Предлога закона извршено је преформулисање изузетка од примене закона на увоз и извоз одређених опасних хемикалија.

У члану 2. Предлога закона извршена је правно-техничка редакција употребљеног израза биоцидна средства.

У члану 3. Предлога закона прецизирана је надлежност министарства надлежног за заштиту животне средине у погледу издавања дозвола и пружања информација у области управљања хемикалијама.

У члану 4. Предлога закона прописан је рок у ком је произвођач, увозник или дистрибутер дужан да потрошачу, на његов захтев, достави информације о супстанци која има карактеристике супстанце која изазива забринутост у концентрацији већој од 0,1%. На овај начин попуњава се правна празнина која је постојала с обзиром да није био прописан рок у коме су наведена лица била дужна да доставе информацију дистрибутеру. Предложена измена у складу је са релевантним прописом Еу. Поред тога, изменом се повећава заштита потрошача и елиминише правна неизвесност у погледу дужине рока за достављање информација.

У члану 5. Предлога закона прописано је да се за поступак процене оправданости захтева за употребу алтернативног хемијског назива плаћа такса. Ова такса је у вези са коришћењем алтернативног хемијског назива супстанце на етикети или у безбедносном листу смеше која садржи ту супстанцу у случају када навођење правог хемијског назива супстанце може да доведе до повреде пословне тајне или права на интелектуалну својину. Алтернативни хемијски назив супстанце може се користити само за супстанце које испуњавају изричито прописане услове у погледу њихових опасних својстава и мора да пружа довољно информација како би се предузеле мере које се односе на безбедност и здравље на раду и контролу ризика при руковању смешом која садржи ту супстанцу. Плаћање ове таксе за наведени поступак у складу је са релевантним прописима Европске уније (Уредбом Савета (ЕУ) број 1272/2008 и Директивом 1999/45/ЕК). Сам поступак обухвата стручну процену веома обимних и сложених података на основу којих се оправдава употреба алтернативног хемијског назива. Утврђену таксу не плаћају сва правна лица која се баве производњом и прометом хемикалија већ се овај поступак спроводи само у специфичним случајевима ради заштите интереса привредних субјеката који остварују конкретну корист од

стављања одређене хемикалије у промет. Имајући у виду наведено, трошкове конкретног поступка треба да сnose правна лица која остварују приходе.

У члану 6. Предлога закона прописано је да се за упис хемикалија у Регистар хемикалија плаћа такса. Регистар хемикалија је веома важна алатка за правилно управљање хемикалијама, а нарочито за контролу хемикалија на нашем тржишту. Такође, постојање овакве базе омогућиће благовремено реаговање у поступку преговора за придруживање Србије у Еу, а у циљу обезбеђивања транзиционих периода у вези са регистрацијом хемикалија произведених у Србији у складу са захтевима Уредбе Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 1907/2006 (REACH Уредба). Регистар хемикалија израђен је по моделу одређених земаља чланица Еу које имају своје националне поступке контроле хемикалија кроз инвентаризацију хемикалија које се стављају на тржиште. С обзиром да је ради успостављања и унапређења система управљања хемикалијама потребно постојање Регистра хемикалија, као и да је основни постулат финансирања овог система финансирање средстава која се наплаћују од оних који од стављања хемикалија (потенцијално опасних производа) на тржиште остварују приход, непостојањем ове таксе нарушило би се функционисање система и терет његовог финансирања превалио би се на све пореске обвезнике.

У члану 7. Предлога закона прописан је правни основ за наплату таксе за стављање у промет супстанци које изазивају забринутост. Ова такса је у вези са поступком уписа хемикалија у Регистар хемикалија који представља свеобухватну базу података о хемикалијама стављеним у промет у Републици Србији и њиховим својствима.

У члану 8. Предлога закона прописано је да се за стручну процену података које доставља извозник ради спровођења поступка претходног обавештења и РС поступка плаћа такса. Спровођење ових поступака представља обавезу Републике Србије на основу Ротердамске конвенције о поступку давања сагласности на основу претходног обавештења за одређене опасне хемикалије и пестициде у међународној трговини. Сам поступак поред стручне процене садржаја достављених података обухвата и њихово превођење на енглески језик као и припрему документације у одговарајућој, званичној форми која се доставља надлежном органу земље у коју се извози. Такође, овим поступком обухваћено је и достављање података о транзиту одређених хемикалија преко територије земаља које то захтевају. Имајући у виду да се ови поступци не спроводе за све хемикалије које се извозе из Републике Србије, већ само за оне најопасније које су наведене у списковима хемикалија за ове поступке који су у складу са Ротердамском конвенцијом и релевантним прописима Еу (Уредба Савета (Еу) број 689/2008), веома је важно да трошкове самих поступака сnose извозници који од промета ових најопаснијих хемикалија остварују профит, а не да се они покривају из буџета Републике Србије.

У чл. 9. и 10. Предлога закона прописано је да се за издавање и продужење дозволе за обављање делатности промета и дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија плаћају таксе. Наиме, за стављање у промет одређених опасних хемикалија (нарочито опасне хемикалије) неопходно је да правна лица или предузетници прибаве дозволу за обављање делатности промета тих хемикалија, а физичка лица да прибаве дозволу за коришћење тих хемикалија. Дозволама за обављање делатности стављања у промет као и коришћења нарочито опасних хемикалија контролише се да не дође до недозвољене дистрибуције најопаснијих хемикалија које представљају велики ризик приликом употребе. Процена захтева за добијање дозвола за обављање наведених делатности као и дозвола за коришћења нарочито опасних хемикалија представља свеобухватан и сложен процес у коме се, између осталог, процењује да ли су испуњени

услови који се односе на обезбеђеност одговарајућег складишта, да ли су утврђене превентивне мере за безбедно чување и складиштење нарочито опасних хемикалија, односно процењује се образложење за начин коришћења нарочито опасних хемикалија и начин чувања, а врши се и процена да ли је у дозволи потребно прописати услове за безбедно чување и складиштење тих хемикалија односно услове за безбедно чување и коришћење. Максимални рок важења ових дозвола износи 5 година, али је дата могућност за покретање поступка за продужење ове дозволе чиме је обезбеђено периодично проверавање испуњености услова за обављање делатности промета и коришћење нарочито опасних хемикалија. Како се ради о нарочито опасним хемикалијама то постоји оправдање да трошкове поступка издавања дозвола снесу лица која од њиховог промет тј. коришћења остварују добит, а не да се финансирањем из буџета Републике Србије трошак превали на све грађане.

У члану 11. Предлога закона утврђено је да се такса плаћа за процену техничког досијеа о сурфактанту који не испуњава услове потпуне аеробне биоразградљивости. У конкретном случају ради се о обимном и сложеном поступку који спроводи специјалистички обучени стручни кадар процењујући податке из техничког досијеа сурфактаната ради утврђивања ризика тог сурфактанта по здравље људи и животну средину. Имајући у виду да се технички досије заснива на резултатима бројних и мултидисциплинарних експерименталних испитивања и студија оваква стручна процена врши се тимски, односно од стране специјалистички обучених стручњака у неколико различитих области, нпр. процена ризика, токсикологија, екотоксикологија, физика, хемија, биохемија, биологија итд. Поступак процене, као и сам концепт плаћања таксе од стране привредног субјекта у складу је са релевантним ЕУ прописима (Уредба Савета (ЕУ) број 648/2004). Ова такса предвиђена је само у случају када се у промет ставља детергент који садржи сурфактант који није наведен у листи сурфактаната који испуњавају услове потпуне аеробне биоразградљивости. У Еу је, до сада, извршена процена само једног техничког досијеа на основу које је издато једно одобрење, а у Републици Србији до сада није било ових захтева. Сложене процедуре процене ризика у случају оваквих сурфактаната, праћене адекватном таксом, подстичу произвођаче детергената да користе безбедније сурфактанте који испуњавају све прописане услове и за које не постоји потреба за оваквом проценом ризика.

У члану 12. Предлога закона уређено је плаћање такси и дат правни основ за њихово прописивање. Приход од прописаних такси припада буџету Републике Србије, у складу са чланом 23. тачка 2) Закона о буџетском систему.

У члану 13. Предлога закона извршено је прецизирање надлежности инспекције за заштиту животне средине, санитарне и тржишне инспекције у области управљања хемикалијама.

Чланом 14. Предлога закона прописано је да министарство надлежно за заштиту животне средине, министарство надлежно за здравље и министарство надлежно за трговину споразумом образују заједничко тело ради планирања, предузимања заједничких мера и обуке надлежних инспекција за вршење инспекцијског надзора, у складу са прописима којима се уређује државна управа. Овим споразумом уређују се и питања програмирања и вршења обуке надлежних инспекција.

Чланом 15. Предлога закона реч: „Агенција” која је замењена речима: „министарство надлежно за заштиту животне средине”, имајући у виду да се конкретном одредбом уређују трошкови узорковања и испитивања хемикалија и производа у случају када узорак одговара прописаним својствима, трошкове не треба да финансира искључиво министарство надлежно за послове животне средине. Предложена измена је целисходна имајући у виду да узорковање и испитивање

хемикалија могу да наложе инспекције три различита министарства, а не само инспекција за заштиту животне средине. Нецелисходно и неекономично би било да једно министарство финансира рад све три надлежне инспекције у конкретном случају.

Чланом 16. Предлога закона прецизирана су овлашћења инспектора.

У члану 17. Предлога закона појашњено је да су решења, која по жалби на решења инспектора за заштиту животне средине, санитарних инспектора и тржишних инспектора доносе министар надлежан за послове заштите животне средине, министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове трговине, коначна и да се против њих може покренути управни спор. На овај начин прецизирана је постојећа правна норма.

У члану 18. Предлога закона извршена је допуна прекршајних одредаба које се односе на правно лице.

Чланом 19. Предлога закона прописано је ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна финансијска средства из буџета Републике Србије у ком су већ обезбеђена средства за обављање послова управљања хемикалијама.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Доношење овог закона по хитном поступку предлаже се у складу са одредбом члана 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), а имајући у виду да би недоношење закона по хитном поступку могло да проузрокује штетне последице по рад органа и организација.

VI. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ДА ЗАКОН СТУПИ НА СНАГУ ПРЕ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

Основни разлог због ког се предлаже да овај закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” је потреба да се поново обезбеди континуитет у финансирању система управљања хемикалијама, као и законски оквир за наплату такси за поступке који се спроводе на основу овог закона. На овај начин обезбеђују се неопходни услови за финансирање ефикасног вршења послова управљања хемикалијама чиме се, између осталог, правним субјектима омогућава да трошкове управљања хемикалијама предвиде у својим пословним активностима као што су то радили од 2009. године, што представља нарочито оправдан разлог у складу са одредбом члана 196. став 4. Устава Републике Србије.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

Предлогом закона о изменама и допунама Закона о хемикалијама не дира се у суштинска решења дата у Закону о хемикалијама. Предложеним изменама и допунама обезбеђује се плаћање такси за поступке које води министарство надлежно за заштиту животне средине по поднетим захтевима у области стављања у промет хемикалија у складу је са европским прописима и праксом да трошкове поступака сnose правна лица односно предузетници који од стављања хемикалија у промет имају користи, а не да се наплата ових трошкова врши у потпуности из буџета Републике Србије.

Одређивање проблема који Предлог закона треба да реши

Законом о изменама Закона о хемикалијама („Службени гласник РС”, број 93/12) укинуте су накнаде за издавање решења, односно одобрења у области управљања хемикалијама, са образложењем да ће подносиоци захтева уместо накнада за издавање управних аката плаћати таксе, чији ће износи бити прописани посебним прописом Владе. У току израде измена и допуна Закона о хемикалијама које се предлажу оцењено је да је, у складу са европским прописима и праксом, неопходно издиференцирати наплату кроз таксе. На овај начин постиже се да се и у Републици Србији примени принцип да онај ко од стављања хемикалија у промет остварује добит, сноси терет административног управљања хемикалијама. Како се у највећем броју случајева ради о поступцима у вези са хемикалијама које имају штетне ефекте по здравље људи и животну средину, неопходно је осигурати да административни трошкови не буду покривени из буџета Републике Србије, односно да их на овај начин финансирају сви грађани.

Важећим законом није разграничена надлежност инспекције за заштиту животне средине, санитарне инспекције и тржишне инспекције у вршењу инспекцијског надзора над управљањем хемикалијама. Такође, према постојећем законском решењу предвиђено је да ова министарства споразумом образују заједничко тело ради обављања послова инспекцијског надзора, у складу са прописима којима се уређује државна управа. Досадашња пракса овог института показала је да је исти неефикасан због непостојања поделе надлежности те да захтева прецизну поделу надлежности инспекције у области заштите животне средине, санитарне и тржишне инспекције. Ради вршња надзора над применом одредаба (исте се примењују, како за увезене, тако и за произведене хемикалије) неопходно је постојање заједничког тела ради усклађивања и предузимања мера и активности које ће се предузимати за спровођење закона. Такође, све три инспекције у циљу адекватне и ефикасне контроле над применом прописаних одредби морају проћи заједничку обуку.

Циљ који се постиже његовим доношењем

Предложеним законским решењем доприноси се унапређењу управљања јавним средствима и ефикаснијем управљању хемикалијама. Закон о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 93/12) хармонизован је са релевантним прописима ЕУ у области управљања хемикалијама осим у делу који се односи на централизоване процедуре које у ЕУ спроводи Европска агенција за хемикалије. Једна од ових процедура је и издавање дозволе за коришћење најопаснијих супстанци (ауторизација). Ове најопасније супстанце наведене су у Листи супстанци које изазивају забринутост која је преузета из ЕУ. Добијање дозволе (ауторизације) у ЕУ представља веома скупу и дуготрајну административну процедуру за произвођаче, увознике, односно даље кориснике у ЕУ, што их подстиче да ове супстанце замене безбеднијим алтернативама.

Како Законом о хемикалијама нису преузете централизоване процедуре које се спроводе у ЕУ, тако није ни процедура издавања дозволе за супстанце које изазивају забринутост, односно смеше које их садрже. Законом је прописана обавеза за достављања подака о наведеним супстанцама на основу којих се врши процена да ли су предузете све мере за смањење ризика и да ли се ове супстанце користе за дозвољење начине коришћења. Процена података је засебан административни поступак за који се плаћа такса, а налагењем надлежног тела за предузимање адекватних мера за смањење ризика, постиже се безбедније коришћење ових супстанци, замена безбеднијим алтернативама, као и постизање конкуретности (могућност уласка на тржиште ЕУ) за привредне субјекте.

Средства наплаћена од такси јесу приход буџета Републике Србије. Поред тога, на овај начин се Предлог закона о хемикалијама усклађује са прописима којима се уређује буџетски систем.

Да ли су разматране друге могућности за решење проблема?

Друге могућности нису разматране имајући у виду да је само законом могуће прописати основ за наплату такси за поступке који се спроводе на основу овог закона, као и надлежности инспекција у вршењу инспекцијског надзора.

Зашто је доношење Предлога закона најбоље решење проблема?

Доношење овог закона није у супротности са домаћим прописима којима се уређује буџетски систем нити релевантним прописима ЕУ нити се њиме суштински мења политика управљања хемикалијама која је дефинисана Законом о хемикалијама. Уређивање плаћања такси је предмет посебног прописа Владе којим се предвиђа плаћање такси у складу са овим законом. Предложеним изменама и допунама Закона о хемикалијама врши се спецификација плаћања такси у области управљања хемикалијама, и то: за поступање по захтевима за: процену оправданости захтева за употребу алтернативног хемијског назива; упис хемикалија у Регистар хемикалија; процену података које доставља ради спровођења поступка претходног обавештења и РС поступка; издавање дозволе за обављање делатности промета и дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија; продужење дозволе за обављање делатности промета и дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија; процену техничког досијеа о сурфактанту; стављање у промет хемикалија које изазивају нарочиту забринутост.

На кога ће и како утицати решења у Предлогу закона?

Предлог закона ће имати утицај на:

1) произвођача, увозника, извозника или даљег корисника хемикалија;
Наведени привредни субјекти ће по поднетим захтевима плаћати таксу.

2) рад инспекцијских служби (инспекције у области заштите животне средине, санитарне и тржишне инспекције) у вршењу инспекцијског надзора;

Разгарничењем надлежности три инспекције обезбеђује се јасна подела надлежности, односно овлашћења инспектора у вршењу инспекцијског надзора. Инспектор за заштиту животне средине врши инспекцијски надзор над спровођењем мера управљања хемикалијама од стране произвођача и даљих корисника хемикалија, као и хемикалијама које увозници увозе за сопствене потребе ради коришћења у индустријске и/или професионалне сврхе. Санитарни инспектор врши инспекцијски надзор над детергентима које увозници, дистрибутери и произвођачи стављају у промет. Тржишни инспектор врши инспекцијски надзор над хемикалијама које увозници и дистрибутери стављају у промет (велепродаја и малопродаја), осим хемикалија које увозници увозе за сопствене потребе ради коришћења у индустријске и/или професионалне сврхе и детергената које увозници и произвођачи стављају у промет.

3) буџет Републике Србије;

Прописивањем такси омогућава се да се уведу јавни приходи, односно плаћања у корист буџета Републике Србије. Висина накнаде за издавање дозволе за обављање делатности промета нарочито опасних хемикалија увознику, произвођачу односно даљем кориснику утврђена је у износу од 25.000 динара у складу са чланом 7. Одлуке о критеријумима, начину обрачуна висине и плаћања накнаде за проверу података из Досијеа о хемикалијама, висини накнаде за процену и проверу података о хемикалијама и издавање дозвола за обављање делатности промета и дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија („Службени гласник РС”, бр. 3/11, 25/11, 55/11 и 5/12). Висина накнаде за издавање дозволе за обављање делатности промета нарочито опасних хемикалија дистрибутеру који није увозник, произвођач, односно даљи корисник утврђена је у износу од 15.000 динара.

У 2012. години Агенцији за хемикалије је само на основу накнаде за проверу података из досијеа о хемикалији (упис у Регистар хемикалија) укупно уплаћен износ од 79.222.073,99 динара. Регистар хемикалија је успостављен како би се направио инвентар хемикалија које се налазе у промету у Републици Србији, а у циљу систематског праћења хемикалија, праћења и минимизације ризика које хемикалије представљају по здравље људи и животну средину, контроле начина коришћења супстанци које изазивају забринутост, спровођења ограничења и забрана производње, стављања у промет и коришћења хемикалија, као и да је Законом о хемикалијама прописана годишња обавеза привредних субјеката да изврше пријаву у Регистар хемикалија. Упис хемикалија у овај регистар има за циљ и да се препознају домаћи привредни субјекти који ће једног дана имати обавезу спровођења поступка регистрације и ауторизације (у складу са одредбама REACH).

Просечан број захтева на годишњем нивоу, за упис хемикалија у Регистар хемикалија је око 2000, за издавање дозвола за обављање делатности промета око 30, за РС поступак око 40. Буџетски приход на основу административне таксе од 480 динара која се наплаћивала од 29. септембра 2012. године износи око 1.000.000,00 динара. Пројекција очекиваних прихода по основу плаћања такси зависиће како од висине такси које ће бити прописане у складу са овим законом, тако и од тога за које управне поступке ће бити подношени захтеви и у ком броју. Међутим, износ такси у овом тренутку није могуће прецизно навести због тога што исте треба да буду утврђене и прописане посебним прописом Владе.

Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима, привреди, посебно малим и средњим привредним друштвима?

На основу Закона о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 92/11) који је ступио на снагу у мају 2009. године грађани, привреда, мала и средња привредна друштва плаћали су накнаде којима је финансирано административно управљање хемикалијама. Имајући у виду да је оваква пракса постојала до последњих измена Закона о хемикалијама („Службени гласник РС”, број 93/12) које су ступиле на снагу 29. септембра 2012. године када су накнаде престале да важе, поступци започети на основу основног закона окончавају се по прописима који су били на снази до доношења наведених измена закона. Од последњих измена закона није започет превелик број поступака (започето је 1676 предмета за упис хемикалија у Регистар хемикалија, 11 захтева за издавање дозвола за обављање делатности промета нарочито опасним хемикалијама и 14 захтева за РС поступак) за чије решавање се наплаћивала административна такса од 480 динара. Укупан износ који су привредни субјекти уплатили износи 816.480,00 динара. Предложено прописивање такси не представља оптерећење субјектима који су у своје пословање за претходне три године урачунавали и ове трошкове. Поред тога, у неким поступцима за које је раније било предвиђено плаћање накнаде овим законом не утврђује се плаћање таксе, тако да се овим законом врши смањење финансијског оптерећења правних субјеката који се баве производњом односно прометом хемикалија (нпр. укинута је накнада за давање стручне оцене о својствима и намени одређених хемикалија).

Да ли позитивни ефекти доношења закона оправдавају трошкове његове примене?

Ефекти доношења овог закона оправдавају трошкове његове примене јер се његовим доношењем обезбеђује финансирање система управљања хемикалијама, који ће се делимично финансирати из буџета Републике Србије, а делимично од правних субјеката који од стављања хемикалија у промет остварују добит прописивањем адекватних такси у складу са законом. На овај начин се цео терет финансирања система не превалује на све грађане Републике Србије, већ се примењује принцип који је у примени и у Европској унији. Поред тога, овим законом обезбеђује се да таксе које буду прописане буду приходи буџета Републике Србије.

Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Овим законом не утиче се на решења из основног закона те овај закон нема утицај на појаву нових привредних субјеката и тржишну конкуренцију.

Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

Јавна расправа о овом закону није спроведена, имајући у виду да се овим законом врши само усклађивање са релевантним системским законима – Законом о буџетском систему. Због наведеног на измене овог закона не би се могло утицати кроз јавну расправу. Из истог разлога нису спроведене ни консултације са заинтересованим странама.

Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава?

Утврђена је обавеза да Влада пропише висину такси, обвезнике плаћања, као и начин плаћања таксе у вези са спровођењем овог закона. Предлагач висине такси је Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине. До доношења овог прописа примењиваће се Одлука о критеријумима, начину обрачуна висине и плаћања

накнаде за проверу података из Досијеа о хемикалијама, висини накнада за процену и проверу података о хемикалијама и издавање дозвола за обављање делатности промета и дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија („Службени гласник РС”, бр. 3/11, 25/11, 55/11 и 5/12).